

تاریخچه آموزش به بیمار

آموزش از موضوعاتی است که همیشه مورد توجه بشر بوده است، انسان در هر موقعیتی درصدد است تا با فراگیری دانش و مهارت‌های جدید بتواند در شرایط مختلف نیازهای خود را برآورده سازد، هر موقعیتی که تجربه میکند نیازهای جدیدی را در مقابل خود میبیند و چه بسا یادگیری مهارت‌های خاص حیات او را تضمین نماید.

در این خصوص، نقش پرستار به عنوان آموزگار قدمتی دیرینه دارد. به طوری که از سال‌های ۱۸۰۰ یعنی زمانی که پرستاری به عنوان یک حرفه قانونمند شناخته شد؛ آموزش که یکی از نوآوری‌های مهم مراقبت‌های بهداشتی بود، توسط پرستاران انجام میشد.

مدیران پرستاری از اواخر قرن نوزدهم در انگلیس اهمیت آموزش به خانواده را به منظور رعایت بهداشت و پاکیزگی و مراقبت از بیمار مورد توجه قرار دادند. پرستاران در آمریکا نیز با همین انگیزه، ملاقات در منزل جهت بیماران ناشی از جنگ و مهاجرت را آغاز نمودند و در برنامه ریزی آموزش پرستاری از سال ۱۹۳۷ نقش پرستار به عنوان آموزگار مورد تاکید قرار گرفت. بستری شدن در بیمارستان یکی از موقعیت‌هایی است که نیاز به یادگیری را دو چندان می نماید. به عبارت دیگر بیماری، فرصتی برای آموزش و یادگیری فراهم مینماید و در همین راستا مفهوم آموزش به بیمار در هنگام بیماری و بستری شدن در بیمارستان شکل گرفته است.

امروزه آموزش سلامت به بیمار در متون منتشر شده تحت عناوین خودمراقبتی و توانمندسازی بیماران، نیز مطرح می شود و در واقع آموزش سلامت به بیمار با هدف توانمندسازی او برای خودمراقبتی اجرا می گردد. پرستار در نقش آموزش دهنده به بیمار و خانواده وی کمک می کند تا توانایی آنان در مراقبت از خود افزایش یابد و در نتیجه سلامتی ارتقاء یافته و از بیماری‌ها پیشگیری شود.

آموزش سلامت به بیمار در برگرنده تمام فعالیتهای آموزشی مربوط به بیمار شامل آموزشهای درمانی، آموزشهای بهداشتی و ارتقای سلامت بالینی است که برای کمک به بیمار به منظور تصمیمگیری آگاهانه در مورد بیماری خود و کسب مهارت خودمراقبتی صورت میگیرد

اهداف آموزش به بیمار:

آموزش سلامت یکی از عناصر اصلی ارتقای سلامت است. هدف آموزش سلامت، ارتقای سلامت و پیشگیری از بیماری از طریق آموزش و تعلیم است. ممکن است که آموزش متوجه دانش، نگرش و رفتار افراد و یا متوجه افزایش آگاهی درباره نیاز به یک سیاست همگانی سالم و اقدامات سیاسی حمایتی باشد

فواید آموزش سلامت به بیمار

- افزایش رضایتمندی بیماران
- کاهش اضطراب بیماران
- کاهش دوره بستری
- افزایش نتایج درمان با پابندی بیشتر بیماران به اقدامات مراقبتی
- کاهش هزینه های درمانی و بهداشتی
- بهبود کیفیت زندگی بیمار

آموزش به بیمار به صورت منسجم از سال ۱۳۹۵ در بیمارستان ۲۲ بهمن آغاز گردید و از ابتدای مهرماه سال ۱۳۹۶ با **استقرار نظام آموزش سلامت در بیمارستان** و تعیین پرستار آموزش سلامت و راه اندازی مرکز بهبود خودمراقبتی، ارائه آموزش ها به صورت سازماندهی شده و منظم و با استفاده از دانش روز پزشکی و پرستاری به شکلی جامع تر ادامه یافت.

وظایف پرستار مرکز بهبود خودمراقبتی به شرح زیر است :

- ✓ تعیین اهداف آموزشی (کوتاه مدت، میان مدت، بلند مدت)
- ✓ تدوین برنامه های آموزشی مستمر جهت کارکنان در رابطه با مهارت های آموزش سلامت به مددجویان
- ✓ بررسی نیازهای آموزشی مددجویان
- ✓ تهیه رسانه های آموزشی و مستندات معتبر جهت آموزش سلامت به مددجویان
- ✓ تهیه و تنظیم ابزار مناسب جهت ارزیابی عملکرد و فعالیتهای آموزش سلامت در واحدهای ذیربط
- ✓ پایش و ارزشیابی مستمر خدمات آموزش سلامت در واحدهای ذیربط با استفاده از ابزار مناسب
- ✓ ارزشیابی عملکرد کارکنان در ارائه آموزش سلامت به مددجویان
- ✓ تماس با بیماران ترخیص شده و دادن آموزش های مورد نیاز و راهنمایی بیماران بد حال جهت مراجعه سریع به مرکز درمانی
- ✓ ایجاد زمینه های تشویقی جهت مشارکت فعال پرسنل در فعالیتهای آموزشی و پژوهشی
- ✓ شرکت فعال در سمینارها، کنگره ها جهت ارائه روشهای اثربخش و مؤثرتر در ارائه خدمات آموزش سلامت
- ✓ بررسی رضایتمندی مددجو در زمینه آموزش به مددجو

اسامی رابطین آموزشی در بخش ها:

برنامه مرکز بهبود خودمراقبتی در بیمارستان ۲۲ بهمن

* آموزش بیمار بستری در بخش

الف- آموزش بدو بستری

این آموزش بعد از بستری بیمار در بخش و توسط پرستار ادمیت کننده انجام می شود و در فرم آموزش به بیمار ثبت می گردد.

آموزش ها در این قسمت شامل موارد زیر می باشد:

🎓 معرفی فرد آموزش دهنده به بیمار

🎓 آشنایی با قوانین بخش (ساعت ویزیت، ساعت استفاده از فضای آزاد، تلفن، کاردرمانی، صرف غذا و ...)

🎓 آشنایی با قوانین ملاقات (ساعت و روز ملاقات، افرادی که اجازه ملاقات دارند و ...)

🎓 لیست لوازمی که بیمار می تواند به همراه داشته باشد.

ب- آموزش حین بستری

آموزش حین بستری بعد گذاشتن تشخیص توسط پزشک و در زمان کاهش علائم توسط پرستار مسئول بیمار انجام می شود و در فرم آموزش بیمار ثبت می گردد.

آموزش ها در این قسمت شامل موارد زیر می باشد:

🎓 تعریف بیماری، علائم و سبب شناسی و چگونگی شروع بیماری به زبان ساده

🎓 درمانهای دارویی و غیر دارویی (نام داروهای شایع، نحوه و زمان مصرف داروها، عوارض شایع داروها، اقدامات لازم در هنگام بروز عوارض، پیامدهای عدم مصرف دروا، توضیح در مورد دوز فراموش شده، تصحیح باورهای غلط در مورد داروها و چگونگی مشارکت بیمار در درمان)

🎓 سیر و پیش آگهی و جلوگیری از عود بیماری و عوامل موثر بر عود

🎓 آموزش حین بستری هم بصورت گروهی (هفتگی) و هم بصورت انفرادی انجام می شود.

ج- آموزش زمان ترخیص

این آموزش در زمان ترخیص بیمار داده می شود . آموزش ها در این قسمت شامل موارد زیر می باشد:

🎓 نحوه مصرف داروهای تجویز شده در منزل

🎓 مراجعه مجدد (در صورت نیاز و دستور پزشک) به درمانگاه

🎓 تاکید بر تداوم درمان و پیگیری تست های تشخیصی

🎓 فعالیت های روزانه

🎓 تحویل پمفلت آموزشی

ساعات فعالیت مرکز بهبود خودمراقبتی:

این مرکز در روزهای شنبه، دوشنبه و چهارشنبه از ساعت ۸ الی ۱۲ واقع در بیمارستان ۲۲ بهمن آماده پذیرش بیماران و انجام فعالیتهای مرتبط با آموزش به بیماران می باشد.